

't Ouwe Veeruus

Aan het begin van het Noordeinde in Kloetinge staat een opmerkelijk huis. Het is al een oude woning, gezien de gevelankers die het jaartal 1592 aangeven. Gelukkig ziet de woning er nog goed uit. Hij is grondig gerestaureerd en het is één van de oudste woningen van het dorp.

De woning heeft in de loop der jaren vele bewoners gehad, in het jaar 1714 Cornelis Wagenaar en daarna onder anderen Jan Hoogesteger, Jan Paardekoper, Adriaan Wagenaar, thans mevrouw M.E. Wattez-de Visser, en nog vele anderen. Maar waarom heet dit huis nu het oude veerhuis ?

In de 15e en 16e eeuw waren de wegen nog onverhard en dikwijls heel slecht. In de wintermaanden stonden ze onder water of veranderden in modderpoelen. Ze waren dan ook alleen in de zomermaanden te gebruiken, vandaar de naam Zomerweg.

In 1495 was het land rondom Kloetinge onder water

en de wegen en straten zó diep en kwaad, dat men met geen paard daardoor kon rijden.

Vanaf het midden van de 17e eeuw werd ophoging met zand toegepast, zoals bij de Zandweg (het zuidelijk deel van de Oostmolenweg) en de Abbe-kinderse Zandweg.

Omdat de wegen zo slecht waren, ging veel van het verkeer op de Zeeuwse eilanden langs binnenwaterwegen. In 1564 verzochten de inwoners van Kloetinge toestemming van de landsheer om een schuitvaart te mogen graven, omdat vele andere buurten en gehuchten, in de diverse hoeken en polders gelegen, in de winter met geen wagens naar de markt konden komen.

De schuitvaart werd inderdaad gegraven en wordt in de komende eeuwen in verscheidene acten vermeld. In 1575 wordt gemeld dat het huis van Jasper Adriaansen, staande "in het Noordeinde en op de brugge", wordt verkocht. In datzelfde jaar wordt een huis "staande opte delve" verkocht. In het Noordeinde was dus een brug die de schuitvaart verbond met de slotgracht van het kasteel. In 1604 werd een schuitvaart van Goes naar Kapelle gegraven.

In 1591 vertegenwoordigt Ingel Melchior zijn vrouw Tanneken Boudewijn Lambregts voor de vierschaar te Goes. Het blijkt dat hij in het bezit is van twee gemeten boomgaard met een huis en stallingen daarop, staande in de Honderd Gemeten van Kloetinge, begrensd in het zuiden door "de schuitvaart".

Op 6 januari 1741 wordt een huis in het Noordeinde verkocht, waarvan de plaats wordt aangeduid als volgt: "Oost: de Straat, Zuid het schuitvlot, West en Noord grenzend aan de boerderij van Cornelis Verburg". Dit is de boerderij Noordeinde 4, waar nu de heer C.A. Meulenberg met zijn gezin woont.

In 1811 bezit Cornelis Karstanje, "het wegeling over de schuitvaart". Dit wegeling zou het huidige

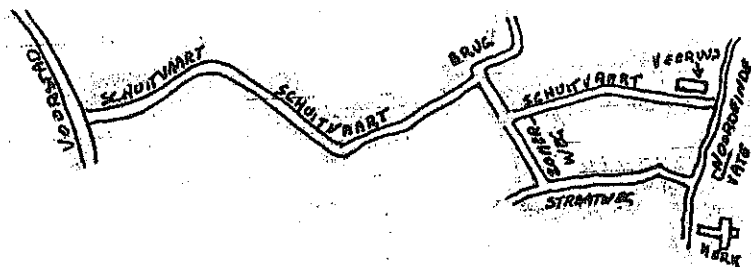
Vogelzangspad kunnen zijn.

Uit deze berichten blijkt dat de schuitvaart van einde 16e eeuw tot begin 19e eeuw algemeen bekend was. We kunnen de loop nu nog goed volgen, zoals is aangegeven op onderstaand kaartje. Beginnende in het Noordeinde bij het Ouwe Veeruus liep de watergang langs Klaasput. Daarna kruiste hij de Zomerweg (hier was een bruggetje) om dan langs het Paapsland, naar de tegenwoordige Patijnweg te voeren.

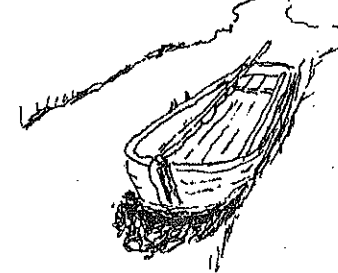
Tenslotte eindigde de schuitvaart in de tuin van de voormalige villa van de heer Claus aan de Voorstad vlak bij de overweg. Waarschijnlijk was de Voorstad toen al bestraat, zodat men van daar af gemakkelijk in Goes kon komen. De sloot langs het huidige Vogelzangspad is dus nog een rest van de oude schuitvaart.

De schuitvaarten moesten helemaal met de hand worden gegraven. Ze waren niet breed en diep. De schuiten waren ook smal en konden worden voortbewogen met de boomstok. Soms kon een zeiltje worden gehesen. De onkosten voor het vervoer van mensen en dieren waren gering (4 groten = 1 dubbeltje). Men was niet beschermd tegen de regen en zat temidden van de goederen en soms ook dieren in een open boot.

Op Walcheren en Schouwen hebben de schuitvaarten nog tot in deze eeuw dienst gedaan, zoals op het traject Middelburg - Domburg. De bezoekers van de nog bestaande theekoepel van het buiten "de Griffioen" bij Middelburg konden, genietend van de thee, kijken naar de bedrijvigheid van het veerschuiten-

Henri Cassiers, België
1903 Schuiten
schuitvaart

verkeer op de watergang. De Belgische schilder Henri Cassiers maakte in 1903 een afbeelding van zo'n veerschuit. Verscheidene namen herinneren nog aan de schuitvaart, zoals de Schuitvlotstraat in Middelburg, Biggekerke, Grijskerke en Domburg, de Schuitvaartgracht in Vlissingen en de Schuit-haven in Zierikzee.

Kloetinge beschikte overigens al vroeg over straten, zoals de Oude Strate, die al vóór 1600 wordt genoemd, en de Nieuwstraat (Jachthuisstraat). De weg naar Goes werd al in de 17e eeuw bestraat, dus waarschijnlijk heeft de schuitvaart niet eens zo lang dienst gedaan, maar als watergang bleef hij nog lang onder die naam bekend.

De veerschippers zijn al lang verdwenen en het verkeer is heel wat geriefelijker geworden, maar "'t Ouwe Veeruus" herinnert nog altijd aan die oude tijd.

C. Beenhakker.

Villa Claus Kloetinge
"Mon Retrait"